СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ

СЪЮЗ НА УЧЕНИТЕ В БЪЛГАРИЯ – КЛОН СВИЩОВ

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА
КОНФЕРЕНЦИЯ

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ – 30 ГОДИНИ СЛЕД НАЧАЛОТО НА ПРОМЕНИТЕ

Свищов, 22 ноември 2019 г.

Сборник с доклади

Конференцията е посветена на 75 години от създаването на Съюза на учените в България

Академично издателство „Ценов“
Свищов
2020

ПРОГРАМЕН КОМИТЕТ

Доц. д-р Иван Марчевски – Ректор на СА „Д. А. Ценов“ - Свищов
Проф. д.б.н. Диана Петкова – Председател на Съюза на учените в България
Доц. д-р Тодор Кръстевич – Зам. ректор „Научноизследователска и проектна дейност“ на СА „Д. А. Ценов“
Доц. д-р Красимира Славева – Председател СУБ – клон Свищов

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Проф. д-р Атанас Атанасов
Доц. д-р Христо Сирашки
Доц. д-р Пепа Стойкова
Гл. ас. д-р Зоя Иванова
Гл. ас. д-р Любка Илиева

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Председател:
Проф. д-р Атанас Атанасов
Членове:
Проф. д-р Поля Ангелова
Проф. д-р Маргарита Богданова
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Христо Сирашки

НАУЧНИ СЕКРЕТАРИ
Гл. ас. д-р Зоя Иванова
Гл. ас. д-р Любка Илиева

Публикуваните материали са рецензирани. Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

ISBN 978-954-23-1815-6

СЪДЪРЖАНИЕ

ИКОНОМИКС, ФИНАНСИ, ЗАСТРАХОВАНЕ, СОЦИАЛНО ДЕЛО

Напълно автоматизирания луксозен комунизъм – опит за подмяна на идеологията с технология
Проф. д.н. Борислав Борисов, докт. Дмитрий Лем 7

Бюджетно осигуряване на националната сигурност – състояние и тенденции за периода 2010 – 2019 г.
Проф. д-р Андрей Захариев, ас. д-р Стефан Станимиров, докт. Русалин Русалинов.....18

За информационното общество в България – 30 години след началото на промените
Проф. д-р Йордан Василев 27

Човешките ресурси в здравеопазването (2009-2019 г.)
Доц. д-р Анастасия Марчева, гл. ас. Милена Владимирова.....35

Реформата в българското данъчно облагане и икономиката в сянка
Доц. д-р Валентин Милинов 43

Надзор върху застрахователната дейност в България в контекста на защитата на интересите на застрахованите
Доц. д-р Венцислав Василев 51

Българската икономика преди и след 30 години: източници на растежа
Доц. д-р Вера Пиримова 58

Глобализацията на съвременната икономика и мястото на България в нея
Доц. д-р Людмил Несторов 67

Осигурително-технически аспекти на взаимовръзката „вход – изход“ през призмата на адекватността и еквивалентността на пенсионноосигурителната система в България
Доц. д-р Пламен Йорданов, докт. Жанета Ангелова 76

Застраховането като възможност за осигуряване на допълнителен доход на хората в надработоспособна възраст
Доц. д-р Румен Ерусалимов 84

Конвергенция на финанси и застраховане в България –
проявления, тенденции, възможности
Доц. д-р Стоян Проданов.....93

Анализ на показателите за капиталова адекватност на банките
в България през периода 2007 – 2018 г.
Гл. ас. д-р Аглика Кънева 102

Еволюция на държавния надзор върху застрахователната
дейност в България
Гл. ас. д-р Анелия Панева 113

30 години пазарна икономика в България: ефекти върху заетостта
Гл. ас. д-р Елка Сярова.....121

Оценка състоянието на задлъжнялостта в подсектор
„Местно самоуправление“
Гл. ас. д-р Петко Ангелов, докт. Силвия Заркова.....129

Развитие и усъвършенстване на институционалната структура
на пазара на труда в България
Гл. ас. д-р Таня Илиева 137

Пъзел с изменчивостта – методология за тестване на БФБ
Гл. ас. д-р Цвета н Павлов 144

Осигуряване в Универсален пенсионен фонд – състояние
и възможности
Ас. д-р Йордан Йорданов.....153

Инвестирането във ВЕЦ като важен възобновяем енергиен източник
в България
Ас. д-р Стефан Станимиров, докт. Мирослав Костадинов.....161

Мястото на преките чуждестранни инвестиции
в българската икономика
Ас. Елица Петкова.....168

Парите – начален и краен стимулатор и ограничител на банковото
външнотърговско посредничество (Финансово-правни аспекти)
Ас. Игнат Папазов 177

Стрес тестовете на българската банкова система в контекста
на регулаторните изисквания на Базел III
Докт. Беатрис Любенова 184

Инвестиционните банки и ипотечните облигации
Докт. Борислав Киров 196

Презастраховането като инструмент за управление на риска
Докт. Вахан Бохосян 205

Отражение на петролните ценови шокове върху световната
икономика
Докт. Даниел Тунчев 211

Българският модел на системата „бонус-малус" и поредното
предизвикателство пред застрахователните компании
Докт. Михаела Монова 220

Проблеми и предизвикателства пред холдинговите дружества
в България
Докт. Теодора Цветкова 228

СЧЕТОВОДСТВО, КОНТРОЛ, АНАЛИЗ, СТАТИСТИКА

Същност и възможности за счетоводно отчитане
на специализираните пенсионни резерви в пенсионноосигурителните
дружества
Проф. д-р Атанас Атанасов 239

Съвременната агростатистика в България – началото
Проф. д-р Поля Ангелова 247

Стандартизация на счетоводството в предприятията от публичния
сектор в Република България
Доц. д-р Венцислав Вечев 255

Значими изменения в счетоводството в резултат на настъпилите
социално-икономически промени през последните 30 години
Доц. д-р Галина Чиприянова 261

Структурните промени в българската икономика и влиянието им
върху външната търговия и икономическия растеж
Доц. д-р Красимира Славева 270

Първи период в развитието на статистическия анализ
на „Отдалечени наблюдения“ ("OUTLIERS")
Доц. д-р Любомир Иванов **281**

Оценка на достъпа до интернет в дейността на предприятията
Доц. д-р Маргарита Шопова **288**

Стопански счетоводен анализ на ефективността и финансовата
стабилност на предприятието
Доц. д-р Марко Тимчев **296**

Правни аспекти на трансферното ценообразуване при данъчно
облагане в Р България
Доц. д-р Пенко Димитров **305**

Дуално или триално обучение по контролни дисциплини във висшето
образование – проблеми и предимства
Доц. д-р Пепа Стойкова **313**

Сравнителен анализ на финансирането на висшето образование
в страните от Европейския съюз
Доц. д-р Пламен Петков **324**

Предизвикателства пред одиторите в контекста на разширеното
докладване
Доц. д-р Силвия Костова **333**

Оценката на риска при извадковото изучаване в одита
Доц. д-р Стела Касабова **341**

Развитие на контрола върху акцизите през последните 30 години
Гл. ас. д-р Жельо Желев **347**

Мрежов модел за пътуване в България с БДЖ при планиране
на маршрут за пътуване с прикачване
Гл. ас. д-р Миглена Иванова **355**

Счетоводната професия в перспектива – умения и компетенции
Гл. ас. д-р Радосвета Кръстева-Христова **364**

Оценка на икономическото сближаване между областите в България
Гл. ас. д-р Тихомир Върбанов **371**

Проблеми при прилагането на разширения критерий на Дики-Фулър
Ас. д-р Евгени Овчинников 379

МЕНИДЖМЪНТ, МАРКЕТИНГ, МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ ПЛАНИРАНЕ, ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Comparative Analysis of the Competitiveness of the Balkan Countries
Prof., PhD Lyubcho Varamezov.....387

Lean Management във висшето образование
Проф. д-р Маргарита Богданова 394

Стратегическият маркетингов мениджмънт – перспектива
за развитие на туристическите бизнес организации в България
Доц. д-р Ваня Григорова 403

Приложение на Big Data анализа за защита на информацията
Доц. д-р Веселин Попов, доц. д-р Петя Емилова 411

Проблемът с текучеството на персонала в българските предприятия
Доц. д-р Галина Захариева, докт. Дритон Сюлча.....419

Управление на преживяванията на персонала – фактор
за организационно развитие
Доц. д-р Ирена Емилова, гл. ас. д-р Милен Динков.....427

Подобряване на отрасловата свързаност чрез изграждане
на железопътния участък по коридор № 9
Доц. д-р Камен Петров, докт. Радослав Костев 436

Потенциал на индустриалния интернет за нещата за подобряване
на производствените процеси
Доц. д-р Наталия Маринова 445

Професионалното обучение и особености на системата
за професионално образование и обучение
Доц. д-р Христо Сирашки 453

Повишаване качеството на обслужване на клиенти чрез въвеждане
на нови технологии в търговията
Гл. ас. д-р Венцислава Минкова.....465

Предимства на гъвкавото управление на проекти и въздействието върху проектния риск
Гл. ас. д-р Евелина Парашкевова.....473

Социално-икономически промени - управленски аспекти
Гл. ас. д-р Елена Йорданова 481

Приложение на web 2.0 технологиите за споделяне на научни изследвания, ресурси и резултати
Гл. ас. д-р Кремена Маринова-Костова.....487

Съвременни предизвикателства пред управлението на регионалното развитие в Република България
Гл. ас. д-р Методи Иванов.....495

Маркетингови комуникации на българския бизнес в дигитална среда
Гл. ас. д-р Мирослава Ценкова 502

Местното самоуправление в България – някои основни постановки
Гл. ас. д-р Юлиян Господинов 510

Степен на интегрираност на приоритетите за интелигентна специализация в плановите документи
Ас. д-р Мариела Стоянова 518

Концепция за многостепенно управление: възникване, развитие, перспективи
Докт. Димитрина Проданова.....524

Развитие на електронната търговия в България през последните 30 години
Докт. Михаела Маркова.....533

ИКОНОМИКА НА ОТРАСЛИТЕ

Устойчивост в развитието на туризма в националната бизнес среда
Проф. д.ик.н. Таня Горчева 543

Българската индустрия – тридесет години по-късно
Проф. д-р Анета Денева.....551

Подпомагане на доходите на производителите от аграрния сектор
Доц. д-р Виолета Блажева 560

Съвременни измерения на управлението на талантите
Доц. д-р Искра Пантелеева 566

Значение на инфраструктурните коридори за регионалното икономическо развитие на България
Доц. д-р Камен Петров 574

Изследване на възможностите за развитие на туристическа дестинация „Свищов“
Доц. д-р Любка Илиева 583

Градско земеделие – алтернатива или необходимост
Доц. д-р Марина Николова 592

Теоретико-приложни аспекти на мърчандайзинга в българската търговска практика
Доц. д-р Петранка Мидова 603

Туристическите агенти, резервационните услуги на туроператорите и свързаните с тях дейности в България 30 години след началото на промените
Доц. д-р Петя Иванова 611

Изследване необходимостта от придобиване на търговски умения по женско предприемачество
Доц. д-р Светослав Илийчовски, доц. д-р Теодора Филипова 618

Бизнес среда и предприемаческа дейност на българските пивоварни предприятия
Доц. д-р Сергей Найденов 626

Атрибутивно анализиране на асортиментното разнообразие в точките на продажби
Доц. д-р Симеонка Петрова 634

Периодът на прехода – 30 години растеж на регионалните дисбаланси
Доц. д-р Тихомир Личев 642

Социална работа и социално предприемачество
Гл. ас. д-р Ваня Ганева 652

Анализ на сезонността в търговията
Гл. ас. д-р Венцислав Перков 660

Разкриване на нефинансова информация от големите български държавни предприятия
Гл. ас. д-р Емил Николов 667

Подходи за управление на риска в търговските предприятия
Гл. ас. д-р Зоя Иванова 676

Проблеми и предизвикателства пред развитието на туризма в България
Гл. ас. д-р Любомира Тодорова 684

Развитие на туристическа дестинация България като част от интернационалния туристически пазар
Гл. ас. д-р Павлин Павлов 690

Анализ на предприемаческите нагласи в България
Ас. д-р Ивайло Костов 698

Устойчиво развитие на българската индустрия
Докт. Айтен Сабри 706

Значение на пътната инфраструктура като фактор за подобряване състоянието на горскостопанските предприятия
Докт. Руслан Коларов 714

Анализ на възможни решения за преодоляване на височинните ограничения и ограниченията в газенето през канала море-езеро за по-големи плавателни съдове създавани от Аспарухов мост
Инж. Дойчин Ников, Красимира Вангелова 722

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ – 30 ГОДИНИ СЛЕД НАЧАЛОТО НА ПРОМЕНИТЕ

Свищов, 22 ноември 2019 г.

Сборник с доклади

Конференцията е посветена на 75 години от създаването на Съюза на учените в България

ISBN 978-954-23-1815-6

Издателство и печат: Академично издателство „Ценов”
Свищов, ул. Градево № 24

740

ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА НА СЪВРЕМЕННАТА ИКОНОМИКА И МЯСТОТО НА БЪЛГАРИЯ В НЕЯ

Доц. д-р Людмил Несторов
Катедра „Обща теория на икономиката“
Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов
Е-мейл: l.nestorov@uni-svishtov.bg

Резюме: *В настоящата разработка се разглежда влиянието на съвременната глобализация на икономиката и проблемите свързани с мястото на България в процеса на нейното развитие. Целта е да се посочат възможностите пред страната за нейната по-добра интеграция в световната икономика. За да се постигне целта се поставя акцент на необходимите мерки, които трябва да се предприемат от страната в посока на развитие и усъвършенстване на: либерализацията на търговията, финансовата стабилност, пазарните институции и преструктурирането на икономиката. Стига се до извода, че въпреки трудностите, както в развитието на съвременната грлобализация, така и в развитието на нашата икономика, процесът на интеграция на България в световното икономическо пространство трябва да продължи и да се усъвършенства.*

Ключови думи*: глобализация, интеграция, либерализация на търговията, финансовата стабилност, пазарни институции, преструктурирането на икономиката.*

JEL: *E60, E61, F01, F15, F42.*

GLOBALIZATION OF MODERN ECONOMY AND THE PLACE OF BULGARIA IN IT

Assoc. Prof. Lyudmil Nestorov, PhD
Department of General Theory of Economics
D. A. Tsenov Academy of Economics - Svishtov
E-mail: l.nestorov@uni-svishtov.bg

Abstract: *The present paper examines the impact of contemporary economic globalization and the problems associated with Bulgaria's place in the process of its development. The aim is to identify the opportunities for the country to better integrate into the world economy. Emphasis is placed on the necessary measures that should be taken by the country in order to develop and improve the following processes: trade liberalization, financial stability, liberalization of market institutions and restructuring of the economy. The conclusion that has been reached is that despite the difficulties, both in the development*

of modern globalization and in the development of our economy, the process of integration of Bulgaria in the world economy should continue and improve.

Keywords: *globalization, integration, trade liberalization, financial stability, market institutions, restructuring of the economy.*

JEL: *E60, E61, F01, F15, F42.*

1. Въведение

През втората половина на миналия век и особено през последните двадесет години стремително набира сила процесът на глобализация на стопанския живот. Количествено това намира израз в изпреварващите динамиката на производството темпове на ръста на международната търговия със стоки и услуги. Качествената страна на този процес се изразява в засилване на взаимовръзките и взаимозависимостите между националните стопанства, което особено силно личи по време на икономическа криза.

Стремителният ръст на обема и разнообразието на световните стопански връзки се съпровожда със засилване процеса на икономически взаимозависимости между отделните страни в света. В резултат на това се формира относително цялостна икономическа система, която практически обхваща територията на цялото земно кълбо и диктува собствени "правила на играта" на националните стопанства. Феноменът, наречен глобализация, днес започва постепенно да излиза от чисто икономическите рамки и оказва силно влияние на всички сфери на обществената дейност – политика, идеология, култура и т.н.

В икономическата литература глобализацията се схваща двояко (*Леонидов, 2001*): като сближаване на националните икономики в техните традиционни форми и като транснационализация на производството. В основата на първото разбиране стои засилването на интернационализацията на стопанския живот (на износа и вноса на стоки и услуги, движението на капитали, миграцията на работна сила), а зад второто разбиране стои увеличаване на броя и дейността на задграничните филиали на големите транснационални корпорации (ТНК).

Между многото определения за глобализация на съвременната икономика изпъква това, че тя е неизбежен, обективен и естествен процес, тласкан от развитието на технологиите, при който нарастват търговските и политическите отношения между хората от различните страни в света (*Рангелова, 2001*). Това е обективно явление, което е в

полза на световното развитие и носи определени положителни и отрицателни последици за отделните страни (*Минасян, 1999*).

По-важните положителни последици са: по-бърз достъп до световните технологични новости, по-богат избор за отделните индивиди на стоки и услуги, повишаване качеството на живота, по-висока мобилност на работната сила, спадане цената на информационните услуги и възможността от тук за повишаване на конкурентоспособността на производството на по-слабо развитите страни и повишаване темповете на икономически растеж в тях.

Отрицателните страни на глобализацията на икономиката спрямо отделната страна може да се проявят в следните насоки: намаляване степента на националната икономическа и политическа независимост, уязвимост на националната икономика от глобалните производствени и финансови кризи и най-вече т. нар. "асиметрия на ефектите", която се изразява в по-бързо разпространяване на негативните, отколкото на позитивните ефекти. Особено силно се чувстват отрицателните ефекти от глобализацията в страни, където са налице тоталитарни режими на управление; има висока степен на корупция и бюрокрация; доверието към местната валута е ниско или доста колебливо; банковата система е слаба; фискалната система и държавният бюджет не отговарят на реалните икономически условия; слабо се използва националният капитал и вътрешното макроикономическо управление се откъсва от принципите на дългосрочната икономическа перспектива.

Всичко това навежда на мисълта, че **България трябва да положи допълнителни усилия, за да намали предпоставките за отрицателно влияние на глобализацията спрямо своето икономическо и обществено развитие през близките години. И това се очертава като една от най-важните задачи на националната икономическа политика както сега, така и в бъдеще. Това може да се направи чрез непрекъснато провеждане на необходимите политически и икономически реформи, осигуряващи движение към реално действащи пазарни структури и институции. Допълнителен стимул и условие за постигане на това е и процесът на евроинтеграция на страната, който протича в момента.** Или, както препоръчват някои западни икономисти, "за отделните страни в света няма друга печеливша алтернатива, освен да мислят глобално и действат локално" (*Кинг, А.; Шнайдер Б., 1993*).

2. Влиянието на глобализацията върху българската икономика

Влиянието на глобализацията върху икономиката на страната може да се проследи поне в три аспекта: либерализация на търговията и финансова стабилизация, създаване на пазарни институции и преструктуриране на икономиката.

Либерализацията на търговията и финансовата стабилизация гарантират свободен достъп до пазарите на ресурси и стоки в страната както на местни, така и на чуждестранни предприемачи. Освен това, либерализацията на движение на капитала стимулира процеса на създаване и развитие на новосформираните капиталови пазари, какъвто е нашият, и по-бързото им сливане със световните капиталови пазари (*Кънев, 1999*). По този начин се създават благоприятни условия за привличане на преки чуждестранни инвестиции и използването на вътрешните капиталови ресурси. Разбира се, всичко това е съпътствано и със съответните рискове от финансови кризи и неблагоприятни икономически и социални последици, но това е съвременната действителност, а такова се очертава и бъдещото световно икономическо пространство.

С глобализацията е свързано и **създаването на новите пазарни институции** и по-точно, приемането на нови закони и образуването на новите организации, способстващи за разпределението на ресурсите по пазарни правила (например фондовите, стоковите и трудовите борси). Те трябва да се съобразяват с изискванията на новия глобален институционен ред и да бъдат част от него (*Младенова З., 2002*). Така например, те трябва да са в унисон с решенията на СТО, МВФ, МОТ, на международните изисквания за опазване на околната среда и т.н. В епохата на глобализация на световната икономика институционалното устройство на отделните икономики се сближава. Засилването на този процес осигурява развитие на интеграцията и глобализацията.

Пазарните реформи неизбежно водят до необходимостта от **преструктуриране на икономиката**. В значителна степен това съвпада по време не само с извършващата се приватизация, а също и с навлизането в новите пазарни икономики и на големите транснационални корпорации (ТНК). По този начин все по-голяма част от произведения и разпределен в страната БВП става част от световното стопанство. При рационализиране на производството на ТНК вече по-голяма роля играят възможностите на страната и нейното географско разположение, а не

размерът на нейния пазар, защото при съвременната интернационализация на пазара ТНК са в състояние да вземат части и компоненти за дадено производство от различни местонахождения и да ги продават на съответния пазар (например автомобилния). Така глобализацията дава възможност на предприятията от новите пазарни икономики да станат по-жизнеспособни, открива нови шансове пред тях за специализация и коопериране в международното разделение на труда.

Важен фактор за това е притокът на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ). Но за осигуряване на дългосрочен икономически растеж е необходимо и **увеличаване на склонността към спестяване,** т.е. на възможностите за вътрешни инвестиции. Притокът на ПЧИ трябва само да допълва вложените вътрешни инвестиции. Отчитайки процеса на глобализация, този процес продължава и след извършването на приватизацията. Следва да се очаква, че след време тези инвестиции ще бъдат насочени към целите на преструктурирането на микроравнище, което в дългосрочен план ще доведе до повишаване конкурентоспособността на икономиката и темповете на икономически растеж.

Въпреки влезлия в сила от 2007 г. Закон за корпоративното данъчно облагане (*Държавен вестник, бр. 105, 2006*) и Закон за облагане на физическите лица (*Държавен вестник, бр. 95, 2006*), където данъчната ставка е една от най-ниските в Европа – 10%, в страната не успяват да влязат достатъчно чужди инвестиции, чрез които да се обнови и стимулира производството в промишлеността и селското стопанство поради все още високата данъчна тежест *(Димитров, 2012)*. По-интересни за чуждите, а и за националните инвестиции, като **ниско данъчно задължение, бизнес климат, инфраструктура, съдебна система и корупционна среда,** се оказаха Унгария, Румъния, Литва и Естония. Освен това, тъкмо когато направените промени в данъчното законодателство и предприетите от правителството мерки за стимулиране на бизнеса в страната да започнат да действат, започна да се усеща влиянието на световната финансова, а в последствие и икономическа криза. Имайки предвид, че все още сме слабо развита пазарна икономика, широко отворена към външните пазари, то всяка световна криза оказва силно влияние върху нея. Проблемът е и в това, че дори след излизането от последната икономическа криза не се забелязва чувствително нарастване на ПЧИ у нас, което показва, че посочените по-горе вътрешни проблеми свързани с тяхното стимулиране остават и е необходимо постоянно да се предприемат мерки, на правителствено равнище, те да се ограничават.

Националните правителства неизбежно срещат и ще продължават да срещат затруднения във връзка с процесите на глобализация и тези затруднения ще продължат да бъдат все така големи за новите пазарни икономики, каквато е и нашата. Понякога глобализацията е пресилено възхвалявана за новите възможности, които предоставя, като например достъпът до пазари и трансферът на технологии, което води до повишаване на производителността на труда и жизненото равнище. В същото време тя е предпоставка за нестабилност и неочаквани промени - излага местното производство на конкуренцията от вноса, което води до увеличаване на безработицата, подкопава основите на банковата система и на икономиката като цяло.

Предизвикателствата, пред които е изправена националната икономическа политика, произтичат от влиянието както на националния, така и на световния пазар като фактор за растежа и заетостта. Поради това **важният въпрос** в случая е чрез каква национална икономическа политика, от една страна, да се намали отрицателното влияние на глобализацията върху националната икономика и как, от друга страна, да се извлече положителното въздействие. Еднозначен отговор на този сложен въпрос няма и в случая само се прави опит да се даде едно мнение, което би помогнало да се доближим до неговия отговор.

На първо място, е необходимо да има **политически консенсус** относно посоката и начините за провеждане на икономическите и политическите реформи. Въз основа на този консенсус е необходимо да има разработена **дългосрочна икономическа политика,** с точно определени стратегически и тактически цели и съответните средства за тяхното постигане. Съставна част от тази политика е да продължи процеса на евроинтеграция, като стратегическа икономическа политика, изразяваща се във влизането ни в Шенгенсккото икономическо пространство и приемането на еврото като парична единица на страната. Необходимо и за в бъдеще провежданата **фискална политика,** от гледна точка на данъците, структурата на бюджетните разходи и преструктурирането на бюджетната система да стимулира растежа, нарастването на доходите и на жизненото равнище. Провежданата **парична политика,** се затруднява от продължаващия Валутен борд, но с въвеждането на еврото той ще отпадне и ще стане възможно нейното използване в посока на горе посочените цели и **по-доброто** интегриране на националната икономика в глобалното икономическо пространство.

От особено голяма важност за разглеждания процес е **поддържането на макроикономическата стабилност**. Това е важна предпос-

тавка в условията на глобализация да се запази доверието на международните инвеститори. Глобализацията увеличава необходимостта икономическата политика на дадена страна да се придържа към международните стандарти. Тази политика трябва да реагира по най-подходящия начин на външните за страната отрицателни влияния. В този смисъл целта на макроикономическата стабилност е да минимизира уязвимостта на дадена икономика от глобалните шокове.

В условията на глобализация бъдещето е в провеждането на **политика на отворена икономика**, а не на изолация. Изолацията увеличава финансовата уязвимост, защото частният сектор остава неподготвен за външните шокове, губи се връзката със световните пазари, увеличават се рисковете от нарастване на инфлацията и появата на дефицит от ресурси и крайни продукти за потребление. Въпреки рисковете от отварянето на икономиката, като например фалита на местни (послабо кокурентоспособни) фирми, увеличаване на безработицата и влиянието на световните финансови кризи, все пак отворената икономика има повече предимства, отколкото недостатъци.

В условията на глобалната икономика от важно значение е използване на доброто **геополитическо положение и качеството на човешкия капитал**. От тази гледна точка, България има определени предимства като страна между Изтока и Запада, между Севера и Юга в новата глобална икономика. Важно значение за интегрирането на България в глобалното икономическо пространство е продължаване изграждането на пазарните институции, укрепване и развитие на демократичните традиции в общественото и икономическото управление на страната (*Колодко, 2000*).

В целия този процес на глобализация се **допуска една основна слабост и тя е, че се пренебрегва разрешаването на конфликтите в сферата на разпределението**, които възникват в хода на адаптацията и проявата на външните шокове. По-точно, става дума за увеличаване на бедността в световен мащаб, за все по-голямата разлика в доходите на развитите и развиващите се страни, за задълбочаване на противоречията между богатия Север и бедния Юг и въобще между бедни и богати както в отделните страни, така и в света като цяло. Това, от своя страна, се превръща в икономическа и социална основа за антиглобалните настроения.

Засилване на неравенството в доходите, тежките световни финансови кризи, породени от неконтролираното движение на капиталовите потоци, карат много хора по цял свят да се съмняват в предимствата на глобализацията и да водят борба срещу нея.

Заключение

Желанието за по-добро икономическо и политическо бъдеще на хората по цял свят ще стимулира усъвършенстването на действащите до момента световни търговски, финансови и обществени институции, което да стане основа за по-добро икономическо бъдеще на световната икономика, част от която е и нашата. Основание за това дава казаното от бившия председател на Комисията на Европейския съюз Романо Проди, заявено пред италианския вестник "Република" още през месец юли, 2001 година (*Prodi, 2001*). В него той казва: "Даже цифрите не могат да докажат, че овладяването на световната икономика ще доведе до просперитет на всички страни. **Кризата, породена от глобализацията, може да се реши само с повече глобализация"**. Това обаче може да стане, ако този процес се управлява.

Очевидно светът вече се намира в такава фаза на обществено, политическо и икономическо развитие, когато трябва сериозно да се замисли по какъв начин да регулира процеса на глобализацията така, че да се ограничат негативните последици от нея и в същото време да стимулира икономическия растеж и нарастването на общественото благосъстояние.

За нашата страна е необходимо да продължи по пътя на интеграцията в европеъката и световната икономика. Да усъвършенства своите обществени и пазарни институции и провежда икономическа политика за поддържане на макроикономическа стабилност, стимулиране на вътрешните и външните инвестиции, преструктуриране на икономиката и на бюджетната сфера в нея с цел да се увеличава икономическия растеж и жизненото равнище на населението.

ЛИТЕРАТУРА

Димитров, П. (2012). *"Правен режим на корпоративното данъчно облагане".* Свищов: АИ "Ценов".

Държавен вестник. (бр. 105,2006). *Закон за корпоративното данъчно облагане.*

Държавен вестник. (бр. 95, 2006).З*акон за облагане на физическите лица*.

Кинг, А.; Шнайдер Б. (1993). *"Първата глобална революция".* София.

Колодко, Г. (2000). "Глобализация и сближение уровней экономического развития: от спада к росту в странах с переходной экономикой". *бр. 10*, *"Вопросый экономики",* .

Кънев, М. (1999). "Глобализиращата се икономика и националния интерес". *Първа Българо-египетска конференция, СА "Д. А. Ценов"* (с. 96-102). Свищов: АИ "Ценов" - Свищов.

Леонидов, А. (2001). "Информационна революция, глобализация и икономически растеж". *бр. 3*, *"Икономическа мисъл"*, с. 17-18.

Минасян, Г. (1999). Глобализация и локални интереси". *бр. 1, "Икономическа мисъл"*, с. 22-23.

Младенова, З. (2002). *"Световното стопанство в условията на глобализация"*. Варна: "Стено".

Рангелова, Р. (2001). "Малките икономики и предизвикателствата на глобализацията". *бр. 1*, *"Икономическа мисъл"*, с. 92-105.

Prodi, R. (2001). *Republika*.